

aan pokken voor, terwijl er in dienzelfden tijd in de stad 5492 zich voordeden. In het jaar 1808 werd de koepokinenting in het gesticht ingevoerd.

P. MUNTENDAM.

INGEZONDEN.

DE HOMOEOPATHIE GEEN STELSEL.

Het blijkt, dat Prof. STRAUB meent, dat ik voor mijzelf gesproken heb, toen ik van de homoeopathie sprak als een *methode* en dat die meening niet door onze „voormannen” wordt gedeeld. Ik ben dus verplicht om mijn bewering met citaten te staven. Ik kies hiervoor eenige plaatsen uit een paar geschriften van recenten datum.

JOUSSET, de ne-tor der Fransche homoeopathen, die in Frankrijk den toon aangeeft, schrijft in de *Zeitschrift des Berliner Vereines homöopathischer Aerzte*, Band XXI, pag. 403 (vertaald door BURKHARD) o. a.

„Die Fundamente der (d. h. unse-er) Therapie bestehen in einem Lehrsatz: „natura medicatrix, und zwei Heilgesetzen: dem Gegentheilsgesetz und dem „Aehnlichkeitsgesetz; ihre *materia Medica* ist eine *experimentelle*, und in der „Dosologie gilt der Grundsatz: *omni dosi*”.

En verder op pag. 405:

„Sektirer sind jene unversöhnlichen Homöopathen, welche nur das „Aehnlichkeitsgesetz anerkennen, und den Werth und die Nützlichkeit des „Gegentheilsgesetzes verkennen”.

Op pagina 205, Band XXII, schrijft JOUSSET:

„Immer habe ich HAHNEMANN in grosser Achtung gehalten; seit 55 Jahren „schon bestrebe ich mich für die Verbreitung seiner Lehre. Ist aber HAHNEMANN ein grosser Arzt, so ist er doch kein Gott nicht einmal ein Prophet; „und schlummert manchmal der gute Homerus, so giebt es auch Augen- „blicke, während welcher HAHNEMANN tief schläft. So schläft er, wenn er „von der Psora und den antipsorischen Mitteln spricht, weil er dabei in die „Aetiologische Therapie und in den Galenismus zurückfällt”.

Verder wil ik nog citeeren HUGHES, ook een „voorman”.

Deze schrijft in: *The principles and practice of homoeopathy* Ed. 1902: pag. 148:

„Homoeopathy, as I have hitherto presented it to you, is a *method*. It „has indeed been framed by scientific processes, — reached by inductive „generalisation and tested by deductive verification; but the thing framed „is not a law of science, — it is a rule of art. It does not say — such and „such is; it says: — let such and such be, in this case „let likes be „treated by likes”.

En op pag. 141:

„But the rule *sim. sim.* may have practical exceptions etc. Accordingly, our first step must be to inquire how much it can effect, as compared with the capabilities of old physic, in each malady that comes before us. *If the*

answer to such inquiry should be to its disparagement, we must follow the leading of the facts".

Ik meen nu te mogen veronderstellen, dat Prof. STRAUB „na een klare preciese verzekering van de voormannen der homoeopathie gaarne het den wetenschappelijken grondslag der leer veroordeelende woord stelsel zal terugnemen”.

Dat daarmede „alle verschil tusschen homoeopathen en „allopathen” zou zijn uitgewischt” kan ik echter niet toegeven. De homoeopathen maken immers wel gebruik van andere methoden (sc. methoden der allopathen), *doch omgekeerd is dit niet het geval*. In Londen is een mooi groot homoeopathisch hospitaal (100 bedden) met groote polikliniek. Van de resultaten daar gekregen wordt echter weinig of geen notitie genomen, respectievelijk deze worden niet geloofd. Zoo hebben de homoeopathen bijv. reeds sinds jaren Hamamelis aanbevolen tegen aambeien. En hoevele practici wenden tegenwoordig dit middel aan, ofschoon elk practiseerend geneesheer zich gemakkelijk van de werkzaamheid zou kunnen overtuigen? Het middel wordt genegeerd en de kwakzalverij maakt zich er van meester tot schade van patiënten en dokters. Aan welken kant zijn hier de dogmatici?

Dat het nu ook met het isolement der homoeopathische artsen gedaan zou zijn, zooals Prof. STRAUB zegt, ook dat kan ik niet wel aannemen, al hopen alle homoeopathische artsen het met mij.

Mag Prof. STRAUB er nu al beter over denken en ons als pares in het corps der medici opnemen, bij de breede schaar der conservatieve practici zal dit niet het geval zijn. Dat de homoeopathen hun isolement niet begeeren is duidelijk. Welk genoeg kan er in gelegen zijn door ambtgenooten met heer X in plaats van met collega te worden aangesproken, hetzij mondeling of schriftelijk?

Het is inderdaad onaangenaam dat bij velen voor een homoeopaath slechts het alternatief bedrieger of zwakhoofdige bestaat, ofschoon er gelukkig ook vele collega's zijn die er anders over denken.

En is het een doorn in het oog van Prof. STRAUB dat de homoeopathen zich als zoodanig announceeren? Inderdaad zouden wij ons attriboot kunnen laten vallen, als elk arts onze methode en als gelijkwaardig met de andere beschouwde en ook *beoefende*. „You can only kill homoeopathy by recognising it”. Nu dit niet het geval is en wij in verreweg de meeste gevallen onze zieken *anders* behandelen dan onze vakgenooten, is daarvoor niet de minste grond, en hebben wij even goed recht en reden onzen titel te behouden als bijv. de electro-therapeut en de chirurg, die toch ook wel eens een drankje voorschrijft. Ik kan werkelijk niet inzien waarom men den homoeopaath wel, de andere therapie-specialisten niet hun titel wil afnemen. Diegene die de moeite wil nemen de homoeopathie te bestudeeren, zal ondervinden dat zij wel degelijk speciaal-studie eischt.

Hetgeen Prof. STRAUB zegt omtrent het lichtvaardig toeschrijven van een genezing aan zeker middel en omtrent het afkeurenswaardige van het gebruik van het woord natuurwet voor het sim. sim. onderschrijft gaarne. Maar ik heb redenen te over om, wat aangaat het beweerde verband tusschen genezing en middel ook uit de moderne niet-homoeopathische litera-

tuur vele „bewijzen” als niet ons vertrouwen verdienende te karakteriseeren Lichtvaardig oordeel in therapeutie is waarlijk geen specifiek homoeopathische fout.

Utrecht, 29 Nov. 1903.

A. DE GROOT.

ANTWOORD AAN PROF. COHEN.

Prof. COHEN schrijft op bldz. 1279 enz. van n°. 22 van dit *Tijdschrift* eenige opmerkingen, die ik niet onbeantwoord mag laten, wijl ze de homoeopathische *doseering* in een onjuist en ongunstig daglicht stellen. In hoofzaak komt het hierop neer:

1°. Prof. COHEN gebruikt „uiterst kleine doses” als synoniem met „infinitesimale doses”.

Dit is onjuist; zie HUGHES, *Principles and Practice of Homeopathy*, pag 8: „Small dosage is an essential element of the homoeopathic method. But that such dosage should be what is known as infinitesimal — that it should habitually deal with fractions from millionths upwards — to this homoeopathie does not compel either logically or practically. There are and always have been multitudes of its warmest adherents and most eminent practitioners who never employ these attenuations. What ever be its value, it stands on his own merits: its connection with homoeopathy as a method is historical and not vital”.

En in 1875 schreef Sir THOMAS LAUDER BRUNTON: „giving infinitesimal doses has of course nothing to do with the principle of homoeopathy”.

Dr. HUGHES schreef in 1902 van de „high potency men” dat zij in Duitschland, Frankrijk en Engeland bijna niet meer gevonden worden.

En wat de hooge verdunningen van vele Amerikaansche artsen betreft, deze worden vaak bereid op een geheel andere manier dan de onze, zoodat HUGHES calculeert dat de millioenste verdunning (naar Dr. SWAN) overeenkomt met de 10de naar HAHNEMANN.

2°. Legt Prof. COHEN 1) den homoeopathen de dwaasheid in de pen dat een stof intensiever in haar werking is, naarmate zij in sterker verdunning wordt aangewend. Welk een verschrikkelijke, destrueerende werking zouden dan onze hooge verdunningen wel hebben! Het is te dwaas. De homoeopathen willen: 1°. de stof *verdeelen*, waardoor de werking op het lichaam of zich eerst kan ontvouwen of ook werkelijk toeneemt omdat het organisme beter in staat wordt gesteld de stof in het bloed op te nemen; 2°. willen de homoeopathen hun artsenijen juist *verdunnen* om de werking te verzwakken en te hevige reactie vermijden. Van een en ander is Hg. een goed voorbeeld. En om met een autoritaire uitspraak te besluiten:

1) Z.H.Gel. bedoeld daar immers mee, dat van twee gelijke volumina van een oplossing, de zwakst geconcentreerde volgens de homoeopathen het sterkst zou werken. Het is immers niet wel mogelijk te veronderstellen, dat Z.H.Gel. zou bedoeld hebben 1 gram van een tinctuur in bijv. de 12de verdunning aan te wenden. De patiënt zou dan okshoofden vocht moeten innemen in een aantal die in een geheel jaar zijn dorst zouden lesschen.